# Codul penal
# Codul de procedură penală

## Legile de executare

Legea de punere în aplicare • Reglementarea anterioară • Decizii ale Curții Constituționale • Recursuri în interesul legii • Hotărâri prealabile • Legislație conexă • Index alfabetic

Ediție îngrijită și adnotată de
**Procuror dr. Ioan-Paul Chiș** și
**Judecător dr. Victor Văduva**

Actualizată la data de
**9 ianuarie 2023**

Editura Hamangiu
2023

## Cuprins general

**CODUL PENAL** _____ 1
*Index* _____ 206

**Legea nr. 187/2012** pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal *(extras)* _____ 216

**CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ** _____ 223
*Index* _____ 555

**Legea nr. 255/2013** pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (*extras)* _____ 570

**Legea nr. 254/2013** privind executarea pedepselor şi a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal _____ 579

**Legea nr. 253/2013** privind executarea pedepselor, a măsurilor educative şi a altor măsuri neprivative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal _____ 661

## Titlul IV. Proceduri speciale

### Capitolul I. Acordul de recunoaştere a vinovăției

**Art. 478. Titularii acordului de recunoaştere a vinovăției şi limitele acestuia.** (1) În cursul urmăririi penale, după punerea în mişcare a acțiunii penale, inculpatul şi procurorul pot încheia un acord, ca urmare a recunoaşterii vinovăției de către inculpat.

(2) Efectele acordului de recunoaştere a vinovăției sunt supuse avizului procurorului ierarhic superior.

(3) Acordul de recunoaştere a vinovăției poate fi inițiat atât de către procuror, cât şi de către inculpat.

(4) Limitele încheierii acordului de recunoaştere a vinovăției se stabilesc prin avizul prealabil şi scris al procurorului ierarhic superior.

(5) Dacă acțiunea penală s-a pus în mişcare față de mai mulți inculpați, se poate încheia un acord de recunoaştere a vinovăției distinct cu fiecare dintre aceştia, fără a fi adusă atingere prezumției de nevinovăție a inculpaților pentru care nu s-a încheiat acord.

(6)[1] Inculpații minori pot încheia acorduri de recunoaştere a vinovăției, cu încuviințarea reprezentantului lor legal, în condițiile prezentului capitol.

**Art. 479.**[2] **Obiectul acordului de recunoaştere a vinovăției.** Acordul de recunoaştere a vinovăției are ca obiect recunoaşterea comiterii faptei şi acceptarea încadrării juridice pentru care a fost pusă în mişcare acțiunea penală şi priveşte felul şi cuantumul pedepsei, precum şi forma de executare a acesteia, respectiv felul măsurii educative ori, după caz, soluția de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei.

**Art. 480. Condițiile încheierii acordului de recunoaştere a vinovăției.** (1)[3] Acordul de recunoaştere a vinovăției se poate încheia numai cu privire la infracțiunile pentru care legea prevede pedeapsa amenzii sau a închisorii de cel mult 15 ani.

(2) Acordul de recunoaştere a vinovăției se încheie atunci când, din probele administrate, rezultă suficiente date cu privire la existența faptei pentru care s-a pus în mişcare acțiunea penală şi cu privire la vinovăția inculpatului. La încheierea acordului de recunoaştere a vinovăției, asistența juridică este obligatorie.

(3)[4] *Abrogat.*

(4)[5] Inculpatul beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei închisorii şi de reducerea cu o pătrime a limitelor

---

[1] Alin. (6) al art. 478 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. II pct. 118 din O.U.G. nr. 18/2016.

[2] Art. 479 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. II pct. 119 din O.U.G. nr. 18/2016.

[3] Alin. (1) al art. 480 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. II pct. 120 din O.U.G. nr. 18/2016.

[4] Alin. (3) al art. 480 a fost abrogat prin art. 102 pct. 288 din Legea nr. 255/2013.

[5] Alin. (4) al art. 480 a fost introdus prin art. II pct. 121 din O.U.G. nr. 18/2016. Menționăm că, prin Decizia nr. 25/2014 (M. Of. nr. 935 din 22 decembrie 2014), Înalta Curte de Casație şi Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, stabilise că procurorul nu poate, în faza de urmărire penală, în procedura acordului de recunoaştere a vinovăției, să rețină

de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei amenzii. Pentru inculpații minori se va ține seama de aceste aspecte la alegerea măsurii educative; în cazul măsurilor educative privative de libertate, limitele perioadelor pe care se dispun aceste măsuri, prevăzute de lege, se reduc cu o treime.

**Art. 481. Forma acordului de recunoaştere a vinovăției.** (1) Acordul de recunoaştere a vinovăției se încheie în formă scrisă.

(2) În situația în care se încheie acord de recunoaştere a vinovăției, procurorul nu mai întocmeşte rechizitoriu cu privire la inculpații cu care a încheiat acord.

**Art. 482. Conținutul acordului de recunoaştere a vinovăției.** Acordul de recunoaştere a vinovăției cuprinde:

a) data şi locul încheierii;

b) numele, prenumele şi calitatea celor între care se încheie;

c) date privitoare la persoana inculpatului, prevăzute la art. 107 alin. (1);

d) descrierea faptei ce formează obiectul acordului;

e) încadrarea juridică a faptei şi pedeapsa prevăzută de lege;

f) probele şi mijloacele de probă;

g) declarația expresă a inculpatului prin care recunoaşte comiterea faptei şi acceptă încadrarea juridică pentru care a fost pusă în mişcare acțiunea penală;

h)[1] felul şi cuantumul, precum şi forma de executare a pedepsei ori soluția de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror şi inculpat;

i) semnăturile procurorului, ale inculpatului şi ale avocatului.

**Constituționalitate.** Prin Decizia nr. 490/2022 (M. Of. nr. 1240 din 22 decembrie 2022), Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate şi a constatat că **dispozițiile art. 482 alin. (1) lit. g) din Codul de procedură penală sunt constituționale în măsura în care declarația dată de inculpat în vederea încheierii acordului de recunoaştere a vinovăției nu poate fi folosită, împotriva voinței inculpatului, ca probă în procesul penal, în scopul soluționării cauzei conform procedurii penale de drept comun**.

**Art. 483. Sesizarea instanței cu acordul de recunoaştere a vinovăției.** (1) După încheierea acordului de recunoaştere a vinovăției, procurorul sesizează instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond şi trimite acesteia acordul de recunoaştere a vinovăției, însoțit de dosarul de urmărire penală.

(2) În situația în care se încheie acordul numai cu privire la unele dintre fapte sau numai cu privire la unii dintre inculpați, iar pentru celelalte fapte sau inculpați se dispune trimiterea în judecată, sesizarea instanței se face separat. Procurorul înaintează instanței numai actele de urmărire penală care se referă la faptele şi persoanele care au făcut obiectul acordului de recunoaştere a vinovăției.

(3) În cazul în care sunt incidente dispozițiile art. 23 alin. (1), procurorul înaintează instanței acordul de recunoaştere a vinovăției însoțit de tranzacție sau de acordul de mediere.

---

dispozițiile art. 396 alin. (10) CPP, cu consecințe directe asupra reducerii limitelor de pedeapsă prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârşită.

[1] Lit. h) de la art. 482 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. 102 pct. 289 din Legea nr. 255/2013.

**Art. 484.**[1] **Procedura în fața instanței.** (1) Dacă acordului de recunoaştere a vinovăției îi lipseşte vreuna dintre mențiunile prevăzute la art. 482 sau dacă nu au fost respectate condițiile prevăzute la art. 483, instanța dispune acoperirea omisiunilor în cel mult 5 zile şi sesizează în acest sens conducătorul parchetului care a emis acordul.

(2) La termenul fixat se citează inculpatul, celelalte părți şi persoana vătămată. Instanța se pronunță asupra acordului de recunoaştere a vinovăției prin sentință, în şedință publică, după ascultarea procurorului, a inculpatului şi avocatului acestuia, precum şi, dacă sunt prezente, a celorlalte părți şi a persoanei vătămate.

(3)[2] Dispozițiile cuprinse în titlul III al părții speciale privind judecata care nu sunt contrare dispozițiilor prezentului capitol se aplică în mod corespunzător.

**Art. 485. Soluțiile instanței.** (1)[3] Instanța, analizând acordul, pronunță una dintre următoarele soluții:

a) admite acordul de recunoaştere a vinovăției şi pronunță soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 480-482 cu privire la toate faptele reținute în sarcina inculpatului, care au făcut obiectul acordului;

b) respinge acordul de recunoaştere a vinovăției şi trimite dosarul procurorului în vederea continuării urmăririi penale, dacă nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 480-482 cu privire la toate faptele reținute în sarcina inculpatului, care au făcut obiectul acordului, sau dacă apreciază că soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror şi inculpat este nelegală sau nejustificat de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii sau periculozitatea infractorului.

(2) Instanța poate admite acordul de recunoaştere a vinovăției numai cu privire la unii dintre inculpați.

(3) În situația prevăzută la alin. (1) lit. b), instanța se pronunță din oficiu cu privire la starea de arest a inculpaților.

(4) Dispozițiile art. 396 alin. (9), art. 398 şi art. 399 se aplică în mod corespunzător.

**Recurs în interesul legii.** Prin Decizia nr. 5/2017 (M. Of. nr. 375 din 19 mai 2017), Înalta Curte de Casație şi Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, a admis recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație şi Justiție şi, în interpretarea şi aplicarea unitară a dispozițiilor art. 485 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală, a stabilit:
„*Retragerea de către inculpat, în fața instanței de judecată, a consimțământului valabil exprimat în cursul urmăririi penale, în condițiile art. 482 lit. g) din Codul de procedură penală, nu constituie temei pentru respingerea acordului de recunoaştere a vinovăției*".

**Art. 486.**[4] **Soluționarea acțiunii civile.** (1) În cazul în care instanța admite acordul de recunoaştere a vinovăției şi între părți s-a încheiat tranzacție sau acord de mediere cu privire la acțiunea civilă, instanța ia act de aceasta prin sentință.

---

[1] Art. 484 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. II pct. 122 din O.U.G. nr. 18/2016. Menționăm că, prin Decizia nr. 235/2015 (M. Of. nr. 364 din 26 mai 2015), Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate şi a constatat că soluția legislativă cuprinsă în art. 484 alin. (2) CPP, care exclude persoana vătămată, partea civilă şi partea responsabilă civilmente de la audierea în fața instanței de fond, este neconstituțională.

[2] Alin. (3) al art. 484 a fost introdus prin art. I pct. 11 din Legea nr. 130/2021.

[3] Alin. (1) al art. 485 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. II pct. 123 din O.U.G. nr. 18/2016.

[4] Art. 486 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 291 din Legea nr. 255/2013.

(2) În cazul în care instanța admite acordul de recunoaştere a vinovăției şi între părți nu s-a încheiat tranzacție sau acord de mediere cu privire la acțiunea civilă, instanța lasă nesoluționată acțiunea civilă. În această situație, hotărârea prin care s-a admis acordul de recunoaştere a vinovăției nu are autoritate de lucru judecat asupra întinderii prejudiciului în fața instanței civile.

**Art. 487. Cuprinsul sentinței.** Sentința cuprinde în mod obligatoriu:

a) mențiunile prevăzute la art. 370 alin. (4), art. 403 şi 404;

b) fapta pentru care s-a încheiat acordul de recunoaştere a vinovăției şi încadrarea juridică a acesteia.

**Art. 488.**[1] **Calea de atac.** (1)[2] Împotriva sentinței pronunțate potrivit art. 485 şi 486, procurorul, inculpatul, celelalte părți şi persoana vătămată pot declara apel, în termen de 10 zile de la comunicare.

(2) Apelul poate fi declarat în condițiile art. 409, care se aplică în mod corespunzător.

(3) La soluționarea apelului se citează părțile şi persoana vătămată.

(4) Instanța de apel pronunță una dintre următoarele soluții:

a) respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă apelul este tardiv sau inadmisibil ori nefondat;

b)[3] admite apelul, desființează sentința prin care acordul de recunoaştere a fost admis şi pronunță o nouă hotărâre, procedând potrivit art. 485 şi 486, care se aplică în mod corespunzător;

c) admite apelul, desființează sentința prin care acordul de recunoaştere a fost respins, admite acordul de recunoaştere a vinovăției, dispozițiile art. 485 alin. (1) lit. a) şi art. 486 aplicându-se în mod corespunzător.

## Capitolul I¹. Contestația privind durata procesului penal[4]

**Legea de aplicare:** Art. 105. Dispozițiile art. 488¹-488⁶ din Legea nr. 135/2010, cu modificările şi completările aduse prin prezenta lege, referitoare la contestația privind durata rezonabilă a procesului penal, se aplică numai proceselor penale începute după intrarea în vigoare a Legii nr. 135/2010.

**Art. 488¹. Introducerea contestației.** (1) Dacă activitatea de urmărire penală sau de judecată nu se îndeplineşte într-o durată rezonabilă, se poate face contestație, solicitându-se accelerarea procedurii.

(2) Contestația poate fi introdusă de către suspect, inculpat, persoana vătămată, partea civilă şi partea responsabilă civilmente. În cursul judecății, contestația poate fi introdusă şi de către procuror.

---

[1] Art. 488 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 292 din Legea nr. 255/2013.

[2] Alin. (1)-(3) ale art. 488 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. II pct. 124 din O.U.G. nr. 18/2016. Menționăm că, prin Decizia nr. 235/2015 (M. Of. nr. 364 din 26 mai 2015), Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate şi a constatat că dispozițiile art. 488 CPP sunt neconstituționale.

[3] Lit. b) de la alin. (4) al art. 488 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. II pct. 125 din O.U.G. nr. 18/2016.

[4] Capitolul I¹ (art. 488¹-488⁶) a fost introdus prin art. 102 pct. 293 din Legea nr. 255/2013.

(3) Contestația poate fi formulată după cum urmează:

a) după cel puțin un an de la începerea urmăririi penale, pentru cauzele aflate în cursul urmăririi penale;

b) după cel puțin un an de la trimiterea în judecată, pentru cauzele aflate în cursul judecății în primă instanță;

c) după cel puțin 6 luni de la sesizarea instanței cu o cale de atac, pentru cauzele aflate în căile de atac ordinare sau extraordinare.

(4) Contestația poate fi retrasă oricând până la soluționarea acesteia. Contestația nu mai poate fi reiterată în cadrul aceleiaşi faze procesuale în care a fost retrasă.

**Art. 488². Competența de soluționare.** (1) Competența de soluționare a contestației aparține după cum urmează:

a) în cauzele penale aflate în cursul urmăririi penale, judecătorului de drepturi şi libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță;

b) în cauzele penale aflate în cursul judecății sau în căile de atac, ordinare ori extraordinare, instanței ierarhic superioare celei pe rolul căreia se află cauza.

(2) Când procedura judiciară cu privire la care se formulează contestația se află pe rolul Înaltei Curți de Casație şi Justiție, competența de soluționare a contestației aparține unui alt complet din cadrul aceleiaşi secții.

**Art. 488³. Conținutul contestației.** Contestația se formulează în scris şi va cuprinde:

a) numele, prenumele, domiciliul sau reşedința persoanei fizice, respectiv denumirea şi sediul persoanei juridice, precum şi calitatea în cauză a persoanei fizice sau juridice care întocmeşte cererea;

b) numele şi calitatea celui care reprezintă partea în proces, iar în cazul reprezentării prin avocat, numele acestuia şi sediul profesional;

c) adresa de corespondență;

d) denumirea parchetului sau a instanței şi numărul dosarului;

e) motivele de fapt şi de drept pe care se întemeiază contestația;

f) data şi semnătura.

**Art. 488⁴. Procedura de soluționare a contestației.** (1) Judecătorul de drepturi şi libertăți sau instanța, în vederea soluționării contestației, dispune următoarele măsuri:

a) informarea procurorului, respectiv instanței pe rolul căreia se află cauza, cu privire la contestația formulată, cu mențiunea posibilității de a formula un punct de vedere cu privire la aceasta;

b) transmiterea în cel mult 5 zile a dosarului sau a unei copii certificate a dosarului cauzei de către procuror, respectiv de către instanța pe rolul căreia se află cauza;

c) informarea celorlalte părți din proces şi, după caz, a celorlalte persoane prevăzute la art. 488¹ alin. (2) cu privire la contestația formulată şi la dreptul de a-şi exprima punctul de vedere în termenul acordat în acest scop de judecătorul de drepturi şi libertăți sau de instanță.

(2) În cazul în care suspectul sau inculpatul este privat de libertate, în cauza respectivă sau în altă cauză, informarea prevăzută la alin. (1) lit. c) se va face atât către acesta, cât şi către avocatul, ales sau numit din oficiu, al acestuia.

(3) Netransmiterea punctului de vedere prevăzut la alin. (1) lit. a) şi c) în termenul stabilit de instanță nu împiedică soluționarea contestației.

(4) Judecătorul de drepturi şi libertăți sau instanța soluționează contestația în cel mult 20 zile de la înregistrarea acesteia.

(5)[1] Contestația se soluționează prin încheiere, în camera de consiliu, cu citarea părților, a subiecților procesuali principali şi cu participarea procurorului. Neprezentarea persoanelor legal citate nu împiedică soluționarea contestației.

**Art. 488[5]. Soluționarea contestației.** (1) Judecătorul de drepturi şi libertăți sau instanța, soluționând contestația, verifică durata procedurilor pe baza lucrărilor şi a materialului din dosarul cauzei şi a punctelor de vedere prezentate şi se pronunță prin încheiere.

(2) Judecătorul de drepturi şi libertăți sau instanța, în aprecierea caracterului rezonabil al duratei procedurii judiciare, va lua în considerare următoarele elemente:

a) natura şi obiectul cauzei;

b) complexitatea cauzei, inclusiv prin luarea în considerare a numărului de participanți şi a dificultăților de administrare a probelor;

c) elementele de extraneitate ale cauzei;

d) faza procesuală în care se află cauza şi durata fazelor procesuale anterioare;

e) comportamentul contestatorului în procedura judiciară analizată, inclusiv din perspectiva exercitării drepturilor sale procesuale şi procedurale şi din perspectiva îndeplinirii obligațiilor sale în cadrul procesului;

f) comportamentul celorlalți participanți în cauză, inclusiv al autorităților implicate;

g) intervenția unor modificări legislative aplicabile cauzei;

h) alte elemente de natură să influențeze durata procedurii.

**Art. 488[6]. Soluții.** (1) Când apreciază contestația ca fiind întemeiată, judecătorul de drepturi şi libertăți sau instanța admite contestația şi stabileşte termenul în care procurorul să rezolve cauza potrivit art. 327, respectiv instanța de judecată să soluționeze cauza, precum şi termenul în care o nouă contestație nu poate fi formulată.

(2) În toate cazurile, judecătorul de drepturi şi libertăți sau instanța care soluționează contestația nu va putea da îndrumări şi nici nu va putea oferi dezlegări asupra unor probleme de fapt sau de drept care să anticipeze modul de soluționare a procesului ori care să aducă atingere libertății judecătorului cauzei de a hotărî, conform legii, cu privire la soluția ce trebuie dată procesului, ori, după caz, libertății procurorului de a pronunța soluția pe care o consideră legală şi temeinică.

(3) Dacă s-a constatat depăşirea duratei rezonabile, o nouă contestație în aceeaşi cauză se va soluționa cu luarea în considerare exclusiv a motivelor ivite ulterior contestației anterioare.

(4) Abuzul de drept constând în formularea cu rea-credință a contestației se sancționează cu amendă judiciară de la 1.000 lei la 7.000 lei şi la plata cheltuielilor judiciare ocazionate.

(5) Încheierea se motivează în termen de 5 zile de la pronunțare. Dosarul se restituie în ziua motivării.

---

[1] Alin. (5) al art. 488[4] este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. II pct. 126 din O.U.G. nr. 18/2016. Menționăm că, prin Decizia nr. 423/2015 (M. Of. nr. 538 din 20 iulie 2015), Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate şi a constatat că soluția legislativă cuprinsă în art. 488[4] alin. (5) CPP, potrivit căreia contestația privind durata procesului penal se soluționează „fără participarea părților şi a procurorului", este neconstituțională.

(6) Hotărârea se comunică contestatorului şi se transmite spre informare tuturor părților sau persoanelor dintre cele enumerate la art. 488[4] alin. (1) lit. c), din dosarul cauzei, care sunt ținute să respecte termenele cuprinse în aceasta.

(7) Încheierea prin care judecătorul de drepturi şi libertăți sau instanța soluționează contestația nu este supusă niciunei căi de atac.

(8) Contestația formulată cu nerespectarea termenelor prevăzute de prezentul capitol se restituie administrativ.

**Recurs în interesul legii.** Prin Decizia nr. 7/2022 (M. Of. nr. 484 din 16 mai 2022), Înalta Curte de Casație şi Justiție, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, a admis recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație şi Justiție şi, în interpretarea şi aplicarea unitară a dispozițiilor art. 488[6] alin. (1) din Codul de procedură penală raportat la art. 285 din acelaşi cod şi art. 154 din Codul penal, a stabilit:

„*În cauzele având ca obiect contestații privind durata procesului în cazul faptelor ai căror autori nu au fost identificați (sau identificabili), deşi organele de urmărire penală au depus diligențele necesare în acest scop, se stabilesc termene în vederea finalizării urmăririi penale (ce implică şi identificarea făptuitorilor) şi, respectiv, în care o nouă contestație nu poate fi formulată*".

## Capitolul II. Procedura privind tragerea la răspundere penală a persoanei juridice

**Legislație conexă:** art. 135-151 CP.

**Art. 489. Dispoziții generale.** (1) În cazul infracțiunilor săvârşite de persoanele juridice prevăzute la art. 135 alin. (1) din Codul penal în realizarea obiectului de activitate sau în interesul ori în numele persoanei juridice, dispozițiile prezentului cod se aplică în mod corespunzător, cu derogările şi completările prevăzute în prezentul capitol.

(2) Sunt aplicabile în procedura privind tragerea la răspundere penală a persoanei juridice şi dispozițiile procedurii de cameră preliminară, care se aplică în mod corespunzător. *[**R.A.:** art. 479[1] CPP 1968]*

**Art. 490. Obiectul acțiunii penale.** Acțiunea penală are ca obiect tragerea la răspunderea penală a persoanelor juridice care au săvârşit infracțiuni. *[**R.A.:** art. 479[2] alin. (1) CPP 1968]*

**Art. 491.**[1] **Reprezentarea persoanei juridice.** (1) Persoana juridică este reprezentată la îndeplinirea actelor procesuale şi procedurale de reprezentantul său legal.

(2) Dacă pentru aceeaşi faptă sau pentru fapte conexe s-a pus în mişcare acțiunea penală şi împotriva reprezentantului legal al persoanei juridice, aceasta îşi numeşte un mandatar pentru a o reprezenta.

(3) În cazul prevăzut la alin. (2), dacă persoana juridică nu şi-a numit un mandatar, acesta este desemnat, după caz, de către procurorul care efectuează sau supraveghează urmărirea penală, de către judecătorul de cameră preliminară sau de către instanță, din rândul practicienilor în insolvență, autorizați potrivit legii.

[1] Art. 491 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 294 din Legea nr. 255/2013.

Practicienilor în insolvență astfel desemnați li se aplică, în mod corespunzător, dispozițiile art. 273 alin. (1), (2), (4) şi (5). *[**R.A.:** art. 479[2] alin. (2)-(5) CPP 1968]*

**Art. 492.**[1] **Locul de citare a persoanei juridice.** (1) Persoana juridică se citează la sediul acesteia. Dacă sediul este fictiv ori persoana juridică nu mai funcționează la sediul declarat, iar noul sediu nu este cunoscut, la sediul organului judiciar se afişează o înştiințare, dispozițiile art. 259 alin. (5) aplicându-se în mod corespunzător.

(2) Dacă persoana juridică este reprezentată prin mandatar, numit în condițiile art. 491 alin. (2) şi (3), citarea se face la locuința mandatarului ori la sediul practicianului în insolvență desemnat în calitatea de mandatar. *[**R.A.:** art. 479[4] CPP 1968]*

**Art. 493.**[2] **Măsurile preventive.** (1) Judecătorul de drepturi şi libertăți, în cursul urmăririi penale, la propunerea procurorului, sau, după caz, judecătorul de cameră preliminară ori instanța poate dispune, dacă există motive temeinice care justifică suspiciunea rezonabilă că persoana juridică a săvârşit o faptă prevăzută de legea penală şi numai pentru a se asigura buna desfăşurare a procesului penal, una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

a) interdicția inițierii ori, după caz, suspendarea procedurii de dizolvare sau lichidare a persoanei juridice;

b) interdicția inițierii ori, după caz, suspendarea fuziunii, a divizării sau a reducerii capitalului social al persoanei juridice, începută anterior sau în cursul urmăririi penale;

c) interzicerea unor operațiuni patrimoniale, susceptibile de a antrena diminuarea activului patrimonial sau insolvența persoanei juridice;

d) interzicerea încheierii anumitor acte juridice, stabilite de organul judiciar;

e) interzicerea desfăşurării activităților de natura celor cu ocazia cărora a fost comisă infracțiunea.

(2) Pentru a asigura respectarea măsurilor prevăzute la alin. (1), persoana juridică poate fi obligată la depunerea unei cauțiuni constând într-o sumă de bani care nu poate fi mai mică de 10.000 lei. Cauțiunea se restituie la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare, de amânare a aplicării pedepsei, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de încetare a procesului penal, pronunțate în cauză, dacă persoana juridică a respectat măsura sau măsurile preventive, precum şi în cazul în care, prin hotărâre definitivă, s-a dispus achitarea persoanei juridice.

(3) Cauțiunea nu se restituie în cazul nerespectării de către persoana juridică a măsurii sau a măsurilor preventive luate, făcându-se venit la bugetul de stat la data rămânerii definitive a hotărârii pronunțate în cauză, precum şi dacă s-a dispus plata din cauțiune, în ordinea următoare, a despăgubirilor băneşti acordate pentru repararea pagubelor cauzate de infracțiune, a cheltuielilor judiciare sau a amenzii.

(4) Măsurile preventive prevăzute la alin. (1) pot fi dispuse pe o perioadă de cel mult 60 de zile, cu posibilitatea prelungirii în cursul urmăririi penale şi a menținerii în cursul procedurii de cameră preliminară şi al judecății, dacă se mențin temeiurile care au determinat luarea acestora, fiecare prelungire neputând depăşi 60 de zile.

---

[1] Art. 492 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 295 din Legea nr. 255/2013.

[2] Art. 493 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 296 din Legea nr. 255/2013.

(5) În cursul urmăririi penale, măsurile preventive se dispun de judecătorul de drepturi şi libertăți prin încheiere motivată dată în camera de consiliu, cu citarea persoanei juridice.

(6) Participarea procurorului este obligatorie.

(7) Împotriva încheierii se poate face contestație la judecătorul de drepturi şi libertăți sau, după caz, la judecătorul de cameră preliminară ori instanța ierarhic superioară, de către persoana juridică şi procuror, în termen de 24 de ore de la pronunțare, pentru cei prezenți, şi de la comunicare, pentru persoana juridică lipsă.

(8) Măsurile preventive se revocă de către judecătorul de drepturi şi libertăți la cererea procurorului sau a persoanei juridice, iar de către judecătorul de cameră preliminară şi de către instanță şi din oficiu, numai când se constată că nu mai există temeiurile care au justificat luarea sau menținerea acestora. Dispozițiile alin. (5)-(7) se aplică în mod corespunzător.

(9) Împotriva reprezentantului persoanei juridice sau a mandatarului acesteia pot fi luate măsurile prevăzute la art. 265 şi art. 283 alin. (2), iar față de practicianul în insolvență, măsura prevăzută la art. 283 alin. (2).

(10) Luarea măsurilor preventive nu împiedică luarea măsurilor asigurătorii conform art. 249-256. *[**R.A.:** art. 479[5] CPP 1968]*

**Recurs în interesul legii.** Prin Decizia nr. 18/2020 (M. Of. nr. 390 din 14 aprilie 2021), Înalta Curte de Casație şi Justiție, Completul pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, a admis recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație şi Justiție şi, în interpretarea şi aplicarea unitară a dispozițiilor art. 493 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, a stabilit:
„*Interdicția inițierii ori, după caz, suspendarea procedurii de dizolvare sau lichidare a persoanei juridice nu vizează şi dizolvarea, respectiv lichidarea în procedura falimentului prevăzută de Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței şi de insolvență*".

**Art. 494.**[1] **Măsurile asigurătorii.** Față de persoana juridică se pot lua măsuri asigurătorii, dispozițiile art. 249-256 şi ale art. 549[1] aplicându-se în mod corespunzător. *[**R.A.:** art. 479[6] CPP 1968]*

**Art. 495. Procedura de informare.** (1) Procurorul, în cursul urmăririi penale, comunică organului care a autorizat înființarea persoanei juridice şi organului care a înregistrat persoana juridică punerea în mişcare a acțiunii penale şi trimiterea în judecată a persoanei juridice, la data dispunerii acestor măsuri, în vederea efectuării mențiunilor corespunzătoare.

(2) În cazul instituțiilor care nu sunt supuse condiției înregistrării sau autorizării pentru a dobândi personalitate juridică, informarea prevăzută la alin. (1) se face către organul care a înființat acea instituție.

(3) Organele prevăzute la alin. (1) şi (2) sunt obligate să comunice organului judiciar, în termen de 24 de ore de la data înregistrării, în copie certificată, orice mențiune înregistrată de acestea cu privire la persoana juridică.

(4) Persoana juridică este obligată să comunice organului judiciar, în termen de 24 de ore, intenția de fuziune, divizare, dizolvare, reorganizare, lichidare sau reducere a capitalului social.

---

[1] Art. 494 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 297 din Legea nr. 255/2013.

(5) Dispozițiile alin. (1)-(3) se aplică în mod corespunzător şi în cazul luării măsurilor preventive față de persoana juridică.

(6) După rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare la pedeapsa amenzii, instanța de executare comunică o copie de pe dispozitivul hotărârii organului care a autorizat înființarea persoanei juridice, organului care a înregistrat persoana juridică, organului care a înființat instituția nesupusă autorizării sau înregistrării, precum şi organelor cu atribuții de control şi supraveghere a persoanei juridice, în vederea efectuării mențiunilor corespunzătoare.

(7) Neîndeplinirea, de îndată sau până la împlinirea termenelor prevăzute, a obligațiilor prevăzute la alin. (3)-(5) constituie abatere judiciară şi se sancționează cu amenda judiciară prevăzută la art. 283 alin. (4). *[**R.A.:** art. 479[7] CPP 1968]*

**Legislație conexă:** art. 11 din Legea nr. 290/2004 privind cazierul judiciar, republicată (M. Of. nr. 777 din 13 noiembrie 2009).

**Art. 496.**[1] **Efectele fuziunii, absorbției, divizării, reducerii capitalului social, ale dizolvării sau lichidării persoanei juridice condamnate.** (1) Dacă, după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare a persoanei juridice şi până la executarea pedepselor aplicate, intervine un caz de fuziune, absorbție, divizare, dizolvare, lichidare sau reducere a capitalului social al acesteia, autoritatea ori instituția căreia îi revine competența de a autoriza sau înregistra această operațiune este obligată să sesizeze instanța de executare cu privire la acesta şi să informeze cu privire la persoana juridică creată prin fuziune, absorbție sau care a dobândit fracțiuni din patrimoniul persoanei divizate.

(2) Persoana juridică rezultată prin fuziune, absorbție sau care a dobândit fracțiuni din patrimoniul persoanei divizate preia obligațiile şi interdicțiile persoanei juridice condamnate, dispozițiile art. 151 din Codul penal aplicându-se în mod corespunzător. *[**R.A.:** art. 479[8] CPP 1968]*

**Art. 497. Punerea în executare a pedepsei amenzii.** (1)[2] Persoana juridică condamnată la pedeapsa amenzii este obligată să depună recipisa de plată integrală a amenzii la judecătorul delegat cu executarea, în termen de 3 luni de la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare.

(2) Când persoana juridică condamnată se găseşte în imposibilitatea de a achita integral amenda în termenul prevăzut la alin. (1), judecătorul delegat cu executarea, la cererea persoanei juridice, poate dispune eşalonarea plății amenzii pe cel mult 2 ani, în rate lunare.

(3) În cazul neîndeplinirii obligației de plată a amenzii în termenul arătat la alin. (1) sau de neplată a unei rate potrivit eşalonării, instanța de executare comunică un extras de pe acea parte din dispozitiv care priveşte aplicarea sau eşalonarea amenzii organelor competente, în vederea executării acesteia potrivit procedurii de executare silită a creanțelor fiscale. *[**R.A.:** art. 479[9] CPP 1968]*

---

[1] Art. 496 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 298 din Legea nr. 255/2013.

[2] Alin. (1) şi (2) ale art. 497 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. 102 pct. 299 din Legea nr. 255/2013.

**Art. 498.**[1] **Punerea în executare a pedepsei complementare a dizolvării persoanei juridice.** (1) Copia dispozitivului hotărârii de condamnare se comunică, la data rămânerii definitive, de către judecătorul delegat cu executarea persoanei juridice respective, precum şi organului care a autorizat înfiinţarea persoanei juridice, respectiv organului care a înregistrat persoana juridică, solicitându-se totodată informarea cu privire la modul de ducere la îndeplinire a măsurii.

(2) La data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare la pedeapsa complementară a dizolvării, persoana juridică intră în lichidare. *[**R.A.:** art. 479[10] CPP 1968]*

**Art. 499. Punerea în executare a pedepsei complementare a suspendării activităţii persoanei juridice.** O copie de pe dispozitivul hotărârii de condamnare prin care s-a aplicat pedeapsa suspendării activităţii sau a uneia dintre activităţile persoanei juridice se comunică, la data rămânerii definitive, organului care a autorizat înfiinţarea persoanei juridice, organului care a înregistrat persoana juridică, organului care a înfiinţat instituţia nesupusă autorizării sau înregistrării, precum şi organelor cu atribuţii de control şi supraveghere a persoanei juridice, pentru a lua măsurile necesare. *[**R.A.:** art. 479[11] CPP 1968]*

**Art. 500. Punerea în executare a pedepsei complementare a închiderii unor puncte de lucru ale persoanei juridice.** O copie de pe dispozitivul hotărârii de condamnare prin care s-a aplicat persoanei juridice pedeapsa închiderii unor puncte de lucru se comunică, la data rămânerii definitive, organului care a autorizat înfiinţarea persoanei juridice şi organului care a înregistrat persoana juridică, organului care a înfiinţat instituţia nesupusă autorizării sau înregistrării, precum şi organelor cu atribuţii de control şi supraveghere a persoanei juridice, pentru a lua măsurile necesare. *[**R.A.:** art. 479[13] CPP 1968]*

**Art. 501. Punerea în executare a pedepsei complementare a interzicerii persoanei juridice de a participa la procedurile de achiziţii publice.** (1) O copie de pe dispozitivul hotărârii prin care s-a aplicat persoanei juridice pedeapsa interzicerii de a participa la procedurile de achiziţii publice se comunică, la data rămânerii definitive:

a) oficiului registrului comerţului, în vederea efectuării formalităţilor de publicitate în registrul comerţului;

b) Ministerului Justiţiei, în vederea efectuării formalităţilor de publicitate în Registrul naţional al persoanelor juridice fără scop patrimonial;

c) oricărei autorităţi care ţine evidenţa persoanelor juridice, în vederea efectuării formalităţilor de publicitate;

d)[2] administratorului sistemului electronic de achiziţii publice.

(2) O copie de pe dispozitivul hotărârii de condamnare prin care s-a aplicat persoanei juridice pedeapsa interzicerii de a participa la procedurile de achiziţii publice se comunică, la data rămânerii definitive, organului care a autorizat înfiinţarea persoanei juridice şi organului care a înregistrat persoana juridică, pentru a lua măsurile necesare. *[**R.A.:** art. 479[12] CPP 1968]*

---

[1] Art. 498 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 300 din Legea nr. 255/2013.

[2] Lit. d) de la alin. (1) al art. 501 a fost introdusă prin art. 102 pct. 301 din Legea nr. 255/2013.

**Art. 501¹.**[1] **Punerea în executare a pedepsei complementare a plasării sub supraveghere judiciară.** (1) Atribuțiile mandatarului judiciar privind supravegherea activității persoanei juridice sunt cuprinse în dispozitivul hotărârii de condamnare prin care s-a aplicat pedeapsa plasării sub supraveghere judiciară.

(2) Mandatarul judiciar nu se poate substitui organelor statutare în gestionarea activităților persoanei juridice.

**Art. 502. Punerea în executare a pedepsei complementare a afişării sau publicării hotărârii de condamnare.** (1)[2] Un extras al hotărârii de condamnare care priveşte aplicarea pedepsei complementare a afişării hotărârii de condamnare se comunică, la data rămânerii definitive, persoanei juridice condamnate, pentru a-l afişa în forma, locul şi pentru perioada stabilite de instanța de judecată.

(2) Un extras al hotărârii de condamnare care priveşte aplicarea pedepsei complementare a publicării hotărârii de condamnare se comunică, la data rămânerii definitive, persoanei juridice condamnate, pentru a publica hotărârea în forma stabilită de instanță, pe cheltuială proprie, prin intermediul presei scrise sau audiovizuale ori prin alte mijloace de comunicare audiovizuale, desemnate de instanță.

(3) Persoana juridică condamnată înaintează instanței de executare dovada începerii executării afişării sau, după caz, dovada executării publicării hotărârii de condamnare, în termen de 30 de zile de la comunicarea hotărârii, dar nu mai târziu de 10 zile de la începerea executării ori, după caz, de la executarea pedepsei principale.

(4) O copie de pe hotărârea de condamnare, în întregime sau în extras al acesteia, se comunică la data rămânerii definitive organului care a autorizat înființarea persoanei juridice, organului care a înregistrat persoana juridică, organului care a înființat instituția nesupusă autorizării sau înregistrării, precum şi organelor cu atribuții de control şi supraveghere a persoanei juridice, pentru a lua măsurile necesare. *[**R.A.:** art. 479[14] CPP 1968]*

**Art. 503. Supravegherea executării pedepselor complementare aplicate persoanelor juridice.** (1) În caz de neexecutare cu rea-credință a pedepselor complementare aplicate persoanei juridice, instanța de executare aplică dispozițiile art. 139 alin. (2) sau, după caz, art. 140 alin. (2) ori (3) din Codul penal.

(2)[3] Sesizarea instanței se face din oficiu de către judecătorul delegat al instanței de executare, potrivit art. 499-502.

(3) Persoana juridică este citată la judecată.

(4) Participarea procurorului este obligatorie.

(5) După concluziile procurorului şi ascultarea persoanei juridice condamnate, instanța se pronunță prin sentință. *[**R.A.:** art. 479[15] CPP 1968]*

---

[1] Art. 501¹ a fost introdus prin art. 102 pct. 302 din Legea nr. 255/2013.

[2] Alin. (1) şi (2) ale art. 502 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. 102 pct. 303 din Legea nr. 255/2013.

[3] Alin. (2) al art. 503 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 304 din Legea nr. 255/2013.